

У структурі міграційного потоку, спрямованого до Євросоюзу, в останні десятиліття можна виділити кілька частково взаємозалежних тенденцій. По-перше, в більшості країн протягом наступних років порівняно зменшилася законна імміграція, після досягнення свого піку в 1992-1993 роки, в результаті посилення державами-членами міграційної політики. Але навіть незважаючи на це, міграція впевнено лідирує при формуванні загальної чисельності населення. Друга тенденція – збільшення різноманітності країн походження мігрантів. З одного боку, збереглася міграція з традиційних країн походження, це відноситься, наприклад, до мігрантів з Індії до Великої Британії і з північної Африки до Франції. З іншого боку, найкращим прикладом появи нових напрямків в міграції є потік з країн Центральної та Східної Європи в Німеччину, Австрію та Швецію.

Третьою тенденцією є той факт, що майже у всіх державах ЄС найбільш істотну категорію міграційного потоку складають ті, хто шукає притулок, і учасники сімейної імміграції [1, с.145].

Отже, проаналізувавши теоретичний матеріал за темою нашого дослідження, ми дійшли висновку, що існують три умовні хвилі міграційних потоків у країни Європейського Союзу. Крім цього, у структурі міграційного потоку до ЄС спостерігаються певні нові тенденції, що свідчить про безперервність та сталий розвиток цього напрямку.

Список джерел

1. Яшкова Т. Новая миграционная волна и будущее Европы. *Потенциал современной науки*. 2016. № 4 (21). С. 144–147.
2. Eurostat, Migration and migrant population statistics – Statistics explained. URL:http://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics (дата звернення: 22.04.2020)
3. Rinus Penninx, Dimitrina Spencer and Nicholas Van Hear. Migration and Integration in Europe. *The State of Research*. University of Oxford : ESRC Center on Migration, Policy and Society (COMPAS), 2008.

Пушкар Т. А.,

канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки,
Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, Україна

МІСТО В КОНТЕКСТІ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Цифрова трансформація суспільства у ХХІ столітті знаходить своє відображення у нових підходах до формування ефективних регіональних структур і становленні нової парадигми розвитку і розміщення продуктивних сил. Вплив інформатизації суспільства, зміщення інформаційних процесів у віртуальне середовище, впровадження електронного урядування значною мірою відбивається на процесах розвитку і функціонування сучасного міста.

Процеси цифрової трансформації економіки стають найважливішим двигуном інновацій, конкурентоспроможності і економічного розвитку в країні [1, с. 17]. Цифрова економіка виступає певним середовищем, яке доповнює реальність і стає основою глобалізації [2, с. 213]. Сучасні процеси цифровізації активно змінюють підходи до використання інформаційних технологій в різних сферах життєдіяльності суб'єктів господарювання економіки. До основних технологій цифрової трансформації, на думку Л. С. Любохинець та Є. М. Шпуляр відносять: розвиток та використання штучного інтелекту, інтернет речей, хмарних технологій, цифрового проектування і моделювання технологічних процесів, адаптивних технологій 3D, електронного документообігу та урядування, математичного моделювання, цифрових технологій в сфері фінансових та страхових послуг. [2, с. 215].

На думку значної кількості авторів, технологічний аспект цифрової трансформації в економіці визначається певними основними трендами: мобільні технології, бізнес-аналітика, хмарні обчислення і соціальні медіа. В глобальному аспекті цей прояв знаходить своє вираження у розвитку соціальних мереж [3, с. 212].

Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки у розділі «Життєдіяльність міста» передбачає подальший розвиток концепції «Smart-сіті» (розумного міста), яка передбачає модель міста з використанням цифрових технологій для розв'язання поточних проблем міста, його сталого розвитку та комфортного життя громадян [4].

Впровадження даної концепції, реалізація відповідних проектів, активізація даних процесів в усіх регіонах України передбачає розвиток наступних ініціатив:

- розроблення національної «дорожньої карти» цифрової трансформації міст, яка стане основою формування міських «дорожніх карт» та підтримки міських проектів цифровізації;
- створення національної платформи, яка надасть доступ до каталогу рішень концепції смарт-сіті згідно з досвідом Європейської платформи «розумних» міст;
- впровадження міжнародних стандартів управління смарт-сіті;
- підтримка розбудови інноваційних екосистем в містах України;
- активне залучення громадян у процес розроблення міських рішень смарт-сіті [4].

На даний момент сучасне місто вже є досить складною інформатизованою системою, в якій значна кількість соціальних і економічних процесів змістилися до віртуального простору. Процеси цифрової трансформації охоплюють майже усі сторони соціально-економічного життя міста: від електронного самоврядування до зміни традиційних форм спілкування мешканців міста.

Розвиток цифрової економіки починає все активніше впливати і на традиційні підходи до розміщення продуктивних сил і розвитку міст. Класичне поняття містоутворюючого підприємства як точки, навколо якої формується

місто, розвивається його інфраструктура, не втрачає своєї актуальності, але зростання значення інтелектуалізації праці призводить до того, що інформаційний сектор за темпами зростання починає випереджати традиційні галузі. Саме процеси цифрової трансформації стають тим рушійним фактором, який, з одного боку, згладжує диференціацію регіонів, а з іншого – посилює диспропорції територіального розвитку, акцентуючи увагу на містах.

Цифрова трансформація соціально-економічних процесів у сучасному місті відбувається за багатьма напрямками, основними серед яких є :

1. розвиток електронного бізнесу і зміщення багатьох економічних процесів у віртуальне середовище. Це істотно відбивається на структурі зайнятості у містах, формуванні комерційних структур, розвитку нових сфер економічної діяльності, прискоренні бізнес-процесів;

2. розвиток електронних фінансових інститутів, формування нової системи здійснення платежів і розрахунків, що потребує якісного технічного забезпечення та розвинутої цифрової інфраструктури;

3. впровадження системи електронних розрахунків у міському транспорті;

4. розвиток електронного самоврядування у містах, залучення через інформаційні системи значної кількості мешканців міст до громадського обговорення проектів, міських ініціатив та активної участі в самоуправлінні;

5. створення системи єдиних міських «розумних» систем, які дозволяють відстежувати ситуацію у місті його мешканцям за різними складовими: від наявності товарів в магазинах і заторів на дорогах до моніторингу екологічних показників;

6. трансформація сфери обслуговування населення та сфери розваг, в якій значною мірою відіграє значення наявність надання послуг онлайн;

7. розвиток процесів цифрової трансформації у соціальній сфері (освіти, охорони здоров'я тощо).

Тобто сучасне місто як складна соціально-економічна система розвивається під впливом інформатизації суспільства, що викликає формування нових підходів до ефективного управління та забезпечення життєдіяльності міст. У розрізі концепції smart-сіті це знаходить своє відображення у впровадженні міських проектів цифровізації, забезпеченні розвинутої інфраструктури, перенесенні значної частини бізнес-процесів у місті у віртуальне середовище. Важливим моментом у становленні «розумного» міста є підвищення залучення його мешканців до активної участі в управлінні містом та можливості впливу громадської думки на його стратегії розвитку.

Список джерел

1. Апалькова В. В. Концепція розвитку цифрової економіки в Євросоюзі та перспективи України. *Вісник Дніпропетровського університету*. 2015. Вип. 4. С. 9–18.

2. Любохинець Л. С., Шпуляр Є. М. Цифрова трансформації національної економіки: сучасний стан та тренди майбутнього. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2019. № 4. С. 213–217.

3. Краус К. М. Цифровізація в умовах інституційної трансформації економіки: базові складові та інструменти цифрових технологій. *Інтелект XXI*. №1. 2018. С. 211–214.

4. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки. Схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 67-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80#n13>

5. Краус К. М. Цифрова економіка: тренди та перспективи авангардного характеру розвитку. *Ефективна економіка*. №1. 2018. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/1_2018/8.pdf.

6. Ригова І. С. Вплив «SMART технологій» на розвиток «SMART-міста» в інформаційному суспільстві. *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*. Вип. 72. 2018. С. 81–90.

Фесенко Г. Г.,

д-р філос. наук, доцент, професор кафедри історії і культурології

Яковенко Ю. А.,

студентка 3-го курсу факультету архітектури, дизайну та

образотворчого мистецтва,

Харківський національний університет міського господарства

імені О. М. Бекетова, Україна

АРХІТЕКТУРНО-ПРОСТОРОВІ РІШЕННЯ СУЧАСНОГО МІСТА В КОНТЕКСТІ ЕКОФІЛОСОФІЇ

У сучасних містах усе частіше виявляються ландшафтні практики, що ніби «занурюють» забудоване середовище у природне. Такі зміни обумовлені, зокрема, увагою суспільства до інвайроментальних цінностей, зацікавленістю у збереженні природи як невід'ємної компоненти міського ландшафту. Урбаністи виявляють інтерес до проблематики базових потреб людини у відтворенні життєвих сил, й відповідно – середовища для проживання. У цілому переосмислюється роль природи в процесах розвитку міста, розбудови середовища, здатного підтримувати «здорове» функціонування.

Концепція метаекологічного урбанізму, на відміну від загальноприйнятого розуміння природи як чогось «зовнішнього» по відношенню до міського, вибудовується навколо ідеї «повернення» природи у міські ландшафти та інтегральних відносин «людина-природа». Відповідно й архітектура має бути не стільки «культурною надбудовою» природи, а «природною архітектурою». Алесандро Рокка у своїй праці «Природна архітектура» критично ставиться до ролі архітектури як своєрідного